

Lunds kommun

Granskning av delårsrapport per 2016-08-31

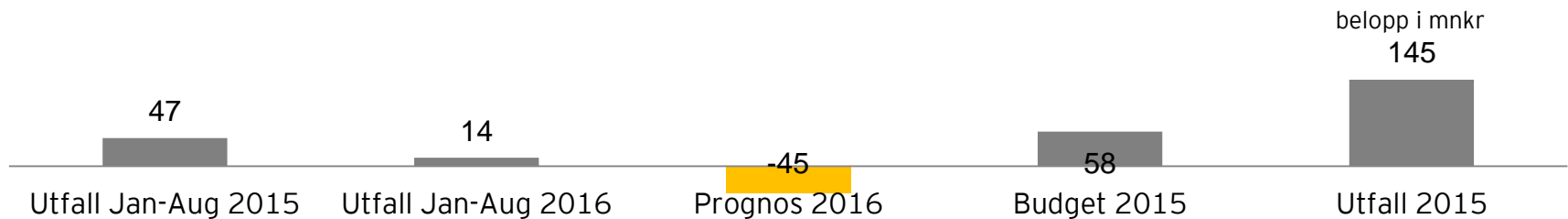
2016-10-12

Magnus Helmfrid, Lars Starck, Anna Jovancic

Syfte med granskningen

- ▶ Ernst & Young har på uppdrag av kommunrevisionen i Lunds kommun gjort en översiktlig granskning av delårsrapporten per 2016-08-31.
- ▶ Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Periodens resultat med jämförelsetal samt prognos och budget för helåret (kommunen)

Utfallet per augusti 2016 uppgår till 14 mnkr vilket är ca 33 mnkr lägre än utfallet för samma period 2015. Det prognostiserade resultatet uppgår till -45 mnkr.

Jämfört med 2015 års utfall för helår, 145 mnkr, är det prognostiserade resultatet därmed väsentligt lägre.

Det prognostiserade utfallet för 2016 innebär ett utfall som kraftigt avviker från budget.

Verksamheternas budgetavvikelser	-79 mnkr
Finansnetto	20 mnkr
Mindre skatteintäkter	-19 mnkr
Ej budgeterad avsättning för Rögle deponier	-27 mnkr

Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet

- Resultatanalys 31/8-2016

Resultat	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Prognos 2016		Prognos 2016	
	Aug	Aug	Helår	Helår	Helår				
	2015	2016	2015	2016	2016	jfr budget 2016 *)		jfr utfall 2015	
Verksamhetens intäkter	966	1148	1 500	1 412	1 653	241		153	
Verksamhetens kostnader	-4 279	-4 569	-6 619	-6 815	-7 087	-272		-468	
Avskrivningar	-196	-216	-298	-280	-328	-48		-30	
Jämförelsestörande poster	28	-25	67	0	-25	-25		-92	
Verksamhetens nettokostnader	-3 481	-3 662	-5 350	-5 683	-5 787	-104	1,8%	-437	7,55%
Skatteintäkter/Generella statsbidrag	3 448	3 580	5 413	5 671	5 652	-19	-0,3%	239	4,23%
Resultat efter skatteintäkter (driftnetto)	-33	-82	63	-12	-135	-123	1025,0%	-198	146,67%
Finansnetto	81	96	83	70	90	20	28,6%	7	7,78%
Jämförelsestörande poster	0	0	0	0	0	0		0	
Årets resultat	48	14	146	58	-45	-103	-177,6%	-191	424,44%

Jämförelsestörande poster i utfallet

- ▶ Jämförelsestörande poster inom ramen för verksamhetens nettokostnader

Post	2014	2015	2016
Reavinst	18 mnkr	1,6 mnkr	2 mnkr
Exploateringsvinst	19 mnkr	26 mnkr	-
Återbetalning AFA		41 mnkr	-
Värdejustering anläggningstillgångar	-8,5 mnkr	-10 mnkr	
Avsättning deponikostnader			
Försäkringsersättning		9 mnkr	-27 mnkr
Summa	28 mnkr	67 mnkr	25 mnkr

Jämförelsestörande poster i utfallet

- ▶ Analys justerad för jämförelsestörande poster
- ▶ Justerat för jämförelsestörande poster är driftnettot negativt 2016 liksom 2015. Driftnetto enligt prognos har försämrats med 437mnkr i förhållande till 2015.

	2016P	2015	Avv	Avv (%)
Verksamhetens nettokostnader	-5787	-5350	-437	8,1%
Avgår jämförelsestörande poster	25	-67	92	137,3%
Justerade nettokostnader	-5762	-5417	-345	6,3%
Skatteintäkter och gen. Statsbidrag	5652	5413	239	4,4%
Justerat driftnetto (resultat efter skatteintäkter)	-110	-4	-106	

Verksamheternas prognos för helår i jämförelse med budget

Belopp i mnkr	Budget-Avvikelse
KS/Politisk ledning	-2
KS/Kommunkontor	0
Service nämnd	-31
Byggnadsnämnd	1
Teknisk nämnd	2
Miljönämnd	0
Kultur o fritidsnämnd	1
Socialnämnd	-59
Vård o Omsorgsnämnd	28
Utbildningsnämnd	-13
Barn- och skoln., Lunds stad	0
Barn- och skoln., Lund Öster	-6
Renhållningsstyrelsen	0
Summa nämnder	-79
Finansiering	-24
Total förväntad avvikelse	-103

▶ Verksamheternas budgetavvikelse

- ▶ Verksamheternas totala budgetavvikelse i enlighet med prognosen vid delårsbokslutet uppgår till -79 mnkr. Finansieringsverksamheten redovisar ett underskott om -24 mnkr innebärande att kommunens totala utfall avviker från budget med 103 mnkr.
- ▶ I Augusti 2016 beslutade kommunfullmäktige att öka resultatkravet för servicenämnden med 60 mnkr. Efter detta uppgår budgeterat resultat till 58 mnkr för kommunen.

▶ Service nämnd (-31 mnkr)

- ▶ Internhyressystemet inom Lundafastigheter, hyresnivåer lägre än budgeterat.
- ▶ Volymökningar inom andra områden ger ökade förvaltningskostnader.

▶ Socialnämnd (-59 mnkr)

- ▶ -31 mnkr för flyktingverksamheten och ensamkommande barn
- ▶ -28 mnkr kommunfinansierad verksamhet (köpt vård, försörjningsstöd)
- ▶ Åtgärder beslutats för en ekonomi i balans avseende både flyktingverksamheten och kommunfinansierad verksamhet

▶ Vård o Omsorgsnämnden (28 mnkr)

- ▶ Medel för volymökningar är inte periodiserade.
- ▶ Ca 16 mnkr avseende medel avsatta för volym- och behovsförändringar kommer inte att disponeras.
- ▶ Lägre beläggningsgrad för resursmedel för särskilt boende samt LSS-boenden som generellt har lägre kostnadsnivå än budgeterat.

▶ Utbildningsnämnden

- ▶ Vux (-4 mnkr) och Gymnasieskolan Vipan (-3,2 mnkr). Åtgärder avseende Vipan får effekt 2017 och framåt. Inga åtgärder avseende Komvux.

▶ Finansiering

- ▶ Avsättning deponi (-27 mnkr) som ej fanns i budgeten

Redovisningsfrågor i prognos

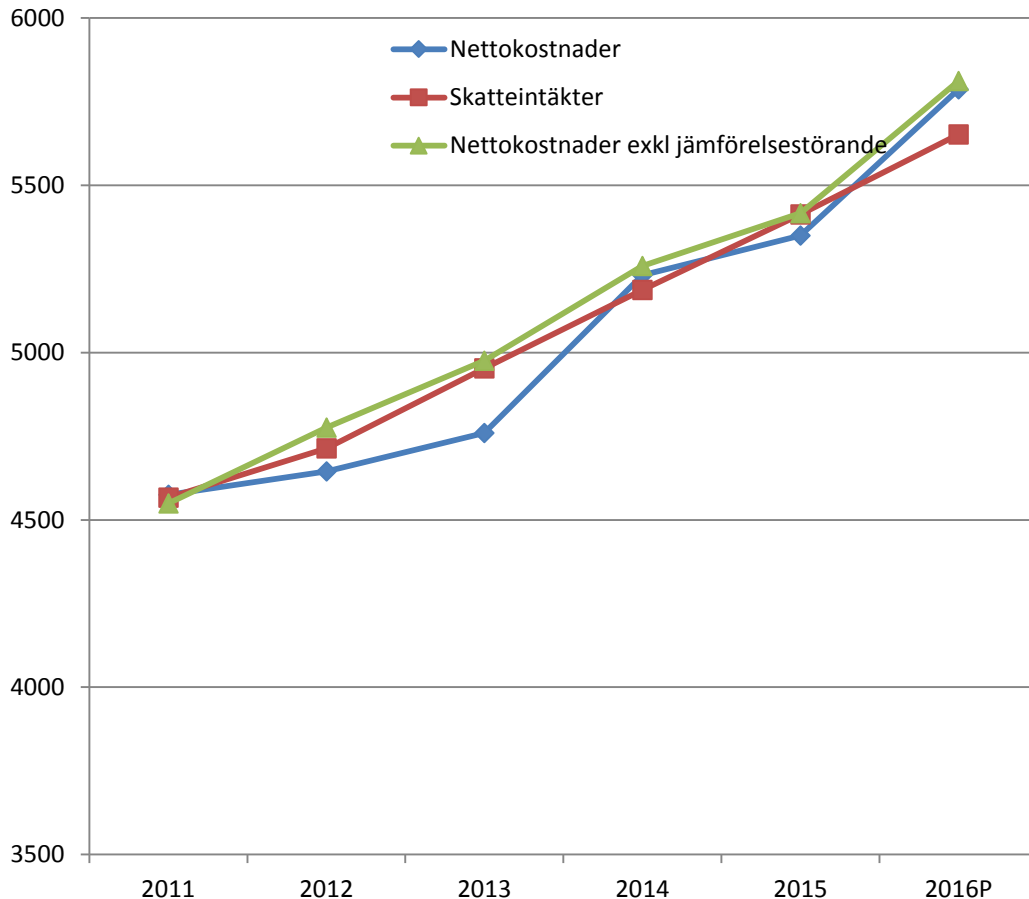
▶ Servicenämnden

- ▶ Eventuella nedskrivningar kan komma att behöva göras under året i samband med årsbokslut på grund av komponentuppdelning i anläggningsregister. Detta kan få effekt på resultatet.
- ▶ Investeringsprognos visat positiv budgetavvikelse på 209,6 mnkr då vissa projekt inte påbörjats. Påverkar också att periodisering av avskrivningar för pågående investeringsprojekt med ovissa slutredovisningsdatum är budgettekniskt osäkert i perioden har beaktats 5,9 mnkr i positiv avvikelse, på helåret beräknas ett överskridande av avskrivningar med 11,5 mnkr.

▶ Socialnämnden

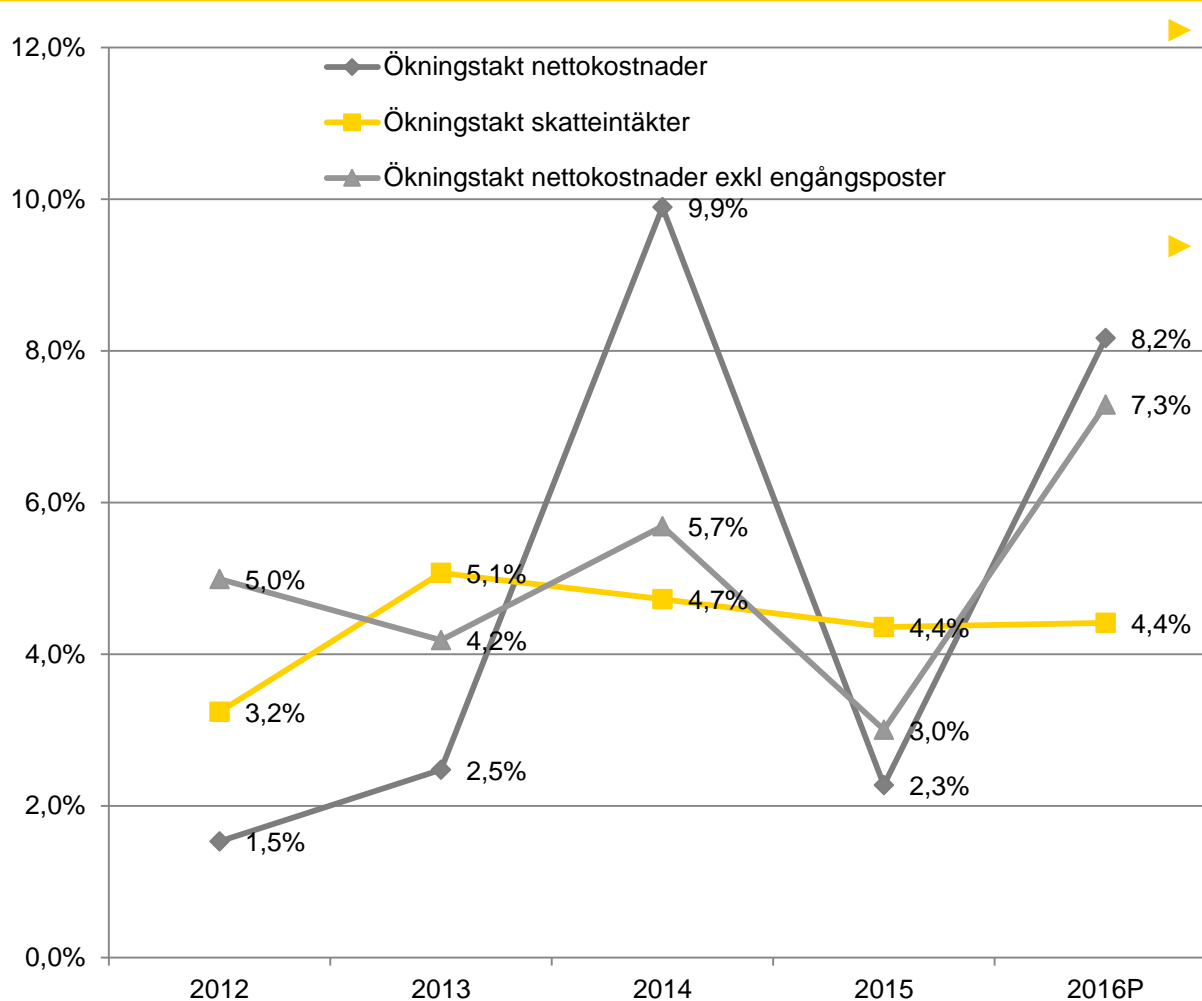
- ▶ Ännu inte utbetalda statsbidrag från Migrationsverket 179 mnkr, varav 132 mnkr avser 2016.
- ▶ Osäkerhet bedöms föreligga för ca 1,5 mnkr avseende vissa placeringar och uppskattade uppbokningar.
- ▶ Åtgärder rapporteras för en ekonomi i balans avseende både flykting-verksamheten och kommunfinansierad verksamhet. Underskotten är dock så stora att kraftiga åtgärder behövs för att få balans i budgeten.

Strategiska frågor, nettokostnads- och skatteutveckling

- ▶ Grafen visar förändringen avseende verksamhetens nettokostnader samt skatteintäkter och generella statsbidrag för perioden 2011 till 2016 (2016 avser prognos) i miljoner kronor.
- ▶ Blå linje avser nettokostnader eliminerat för jämförelsestörande poster.
- ▶ Det konstateras således att fr o m 2012 har, vid eliminering av jämförelsestörande poster, skatteintäkterna inte täckt verksamhetens nettokostnader.
- ▶ Totalt har verksamhetens nettokostnader ökat med 26,5 %. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med ca 23,7 % under samma period.

Strategiska frågor, nettokostnads- och skatteutveckling

- ▶ Grafen visar den årliga procentuella förändringen av nettokostnader respektive skatteintäkter.
- ▶ För 2016 förväntas skatteintäkterna öka med 4,4 % och nettokostnaderna med 8,2% inkluderat jämförelsestörande poster och 7,3 % eliminerat för dessa. Under hela den jämförda perioden kan konstateras att kostnaderna ökat i högre takt än intäkterna. Utvecklingen är oroande.

Kommentarer till delårsrapporten

- ▶ Enligt uppgift tillämpar kommunen fullt ut oförändrade redovisningsprinciper jämfört med föregående årsbokslut.
- ▶ Kommunen använder finansiella instrument i form av swapavtal. Strategin kring räntebindning är fastställd och dokumenterad i finanspolicy. Ingen förändring har skett under året.

Kommentarer till delårsrapport

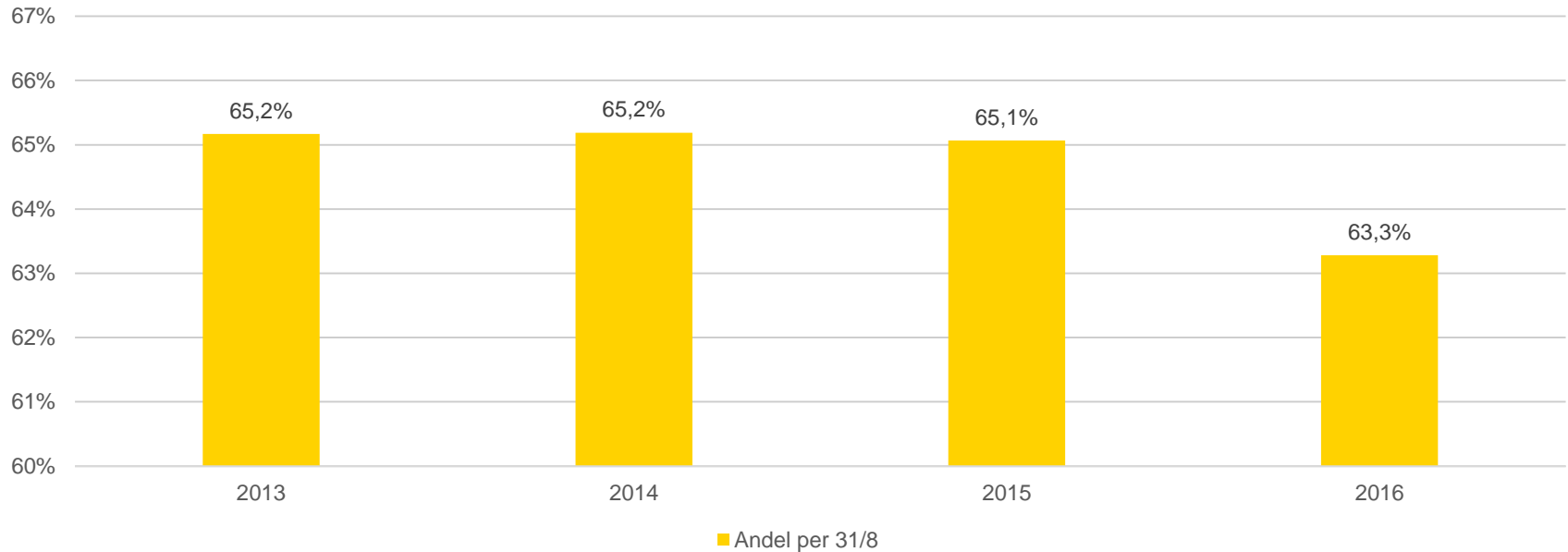
- ▶ Från och med 2014 gäller Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nummer 22 som behandlar kommuners delårsrapportering.
- ▶ Syftet med rekommendationen är att ange minimikraven för innehållet i delårsrapporten, principer för vilka poster som ska tas med samt hur dessa ska värderas.
- ▶ Minimikravet i en kommunal delårsrapport är såsom följer:
 - ▶ Förkortad förvaltningsberättelse
 - ▶ Balansräkning
 - ▶ Resultaträkning
 - ▶ Vissa andra upplysningar
- ▶ Rekommendationen ställer även krav på att en sammanställd redovisning ska finnas med i delårsrapporten om antingen de kommunala koncernföretagens andel av kommunkoncernens intäkter uppgår till minst 30 % alternativt om de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till minst 30 % av kommunkoncernens balansomslutning. Det räcker att ett av kriterierna är uppfyllda.
- ▶ Vi bedömer att kommunens delårsrapport i allt väsentligt innehåller de krav som framgår i RKR:s rek nr 22.

Räkenskaper och ekonomi

Verksamhetens nettokostnader vid delår i förhållande till utfall.

Prognos 2016

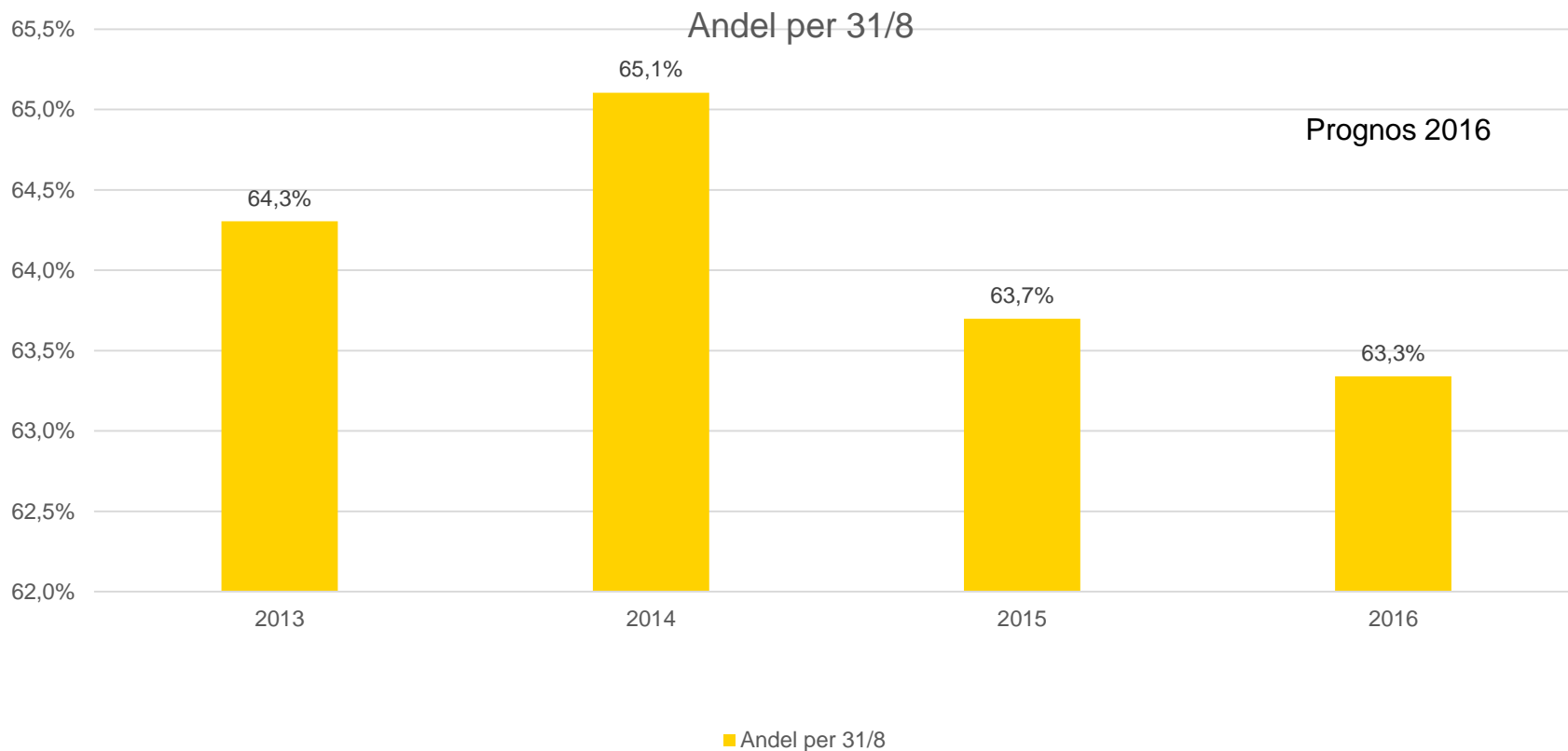
Andel per 31/8

- Lägre nettokostnader vid delår 2016 jämfört med 2015, innebär att nettokostnadsutvecklingen enligt prognos ska vara högre än jämförelseperioden under sista tertialet.
- Flera osäkerhetsfaktorer finns.
- 1% avvikelse medför en förändring om ca +/- 57 mnkr
- Jämförelsestörande poster 2016: avsättning återställningskostnader avseende Rögle deponier -27 mnkr, reavinster netto +2,0 mnkr.
- Kan indikera att resultatet kan bli bättre än prognosen.

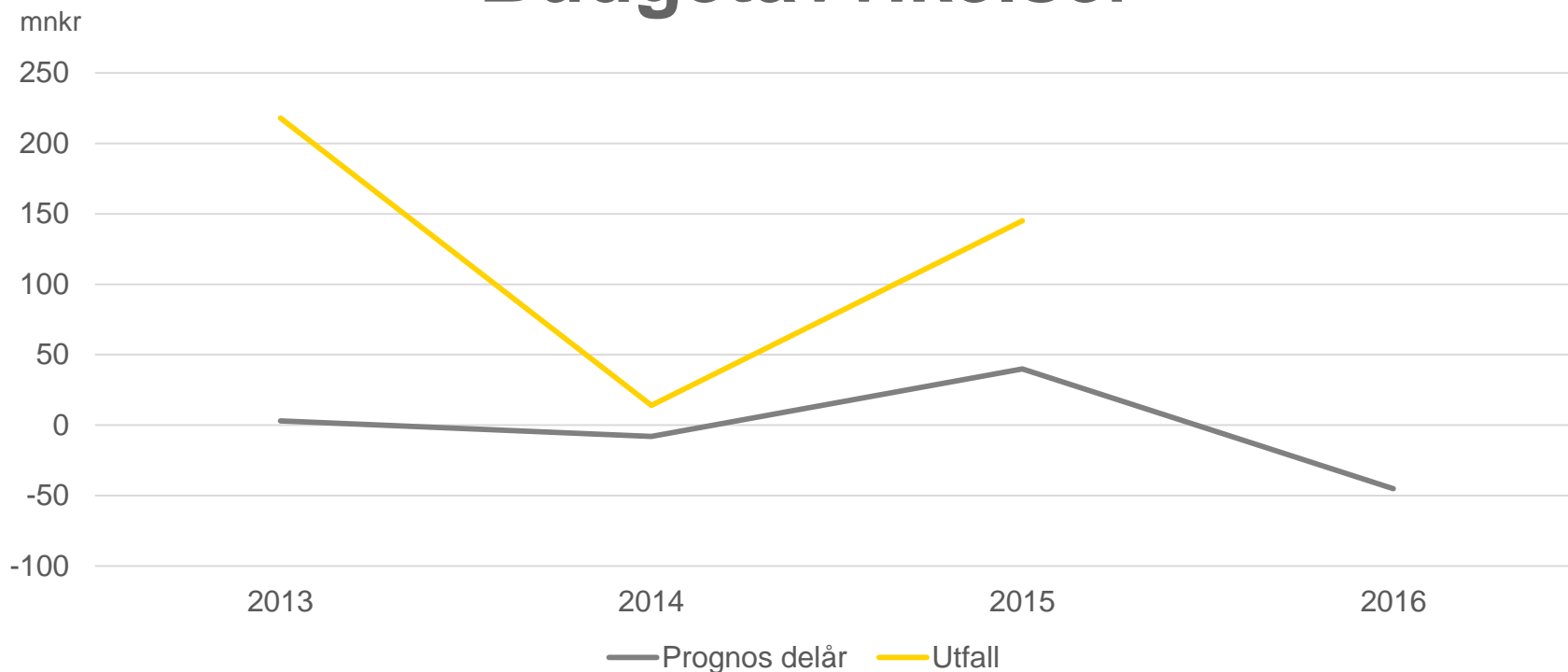
Räkenskaper och ekonomi

Skatteintäkter och generella statsbidrag i förhållande till utfall.

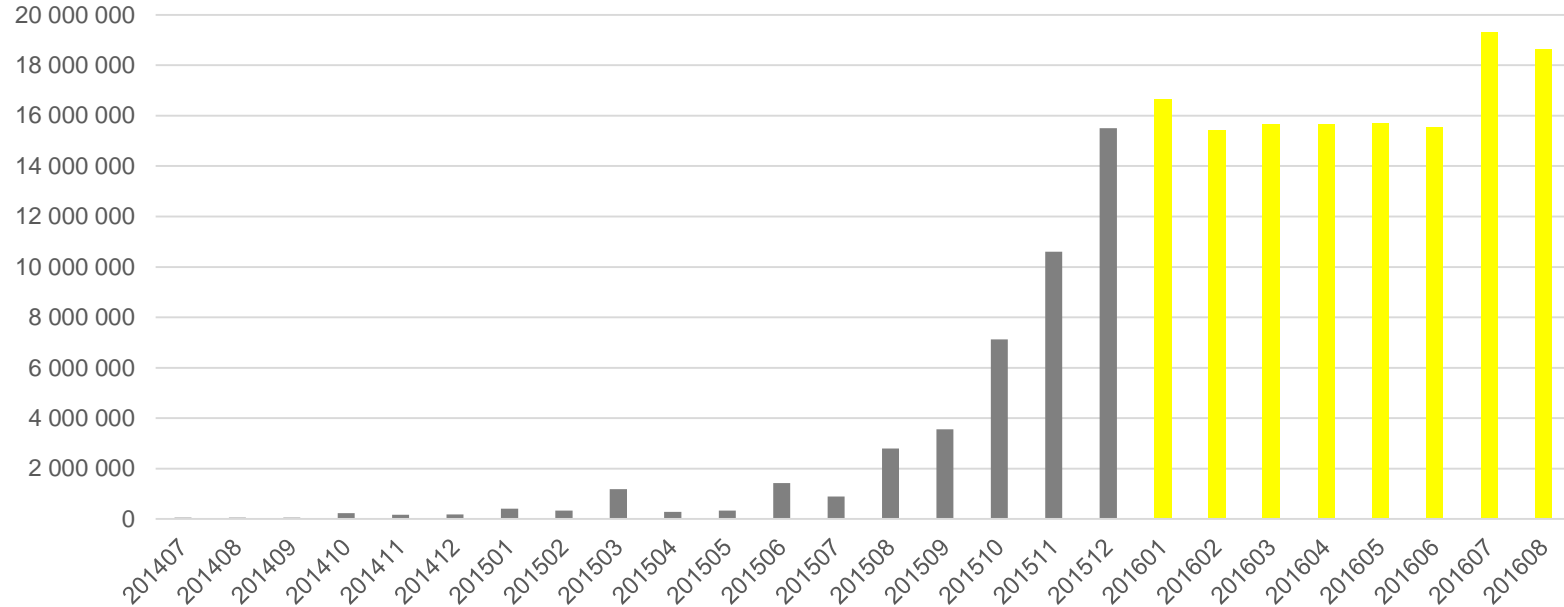
- Utfall av skatteintäkter och generella statsbidrag i delåret periodiseras i förhållande till kostnaderna. Motsvarande periodisering sker inte i budgeten varför en del av avvikelserna i utfallet mot budget kan förklaras med att lägre skatteintäkter ingår i utfallet än i budgeten.

Budgetavvikelser

- ▶ Större osäkerhetsfaktorer bedöms vara prognos för skatteintäkter, kostnader för flyktingar, genomförandegraden på investeringar.
- ▶ De tre senaste årens avvikelser av utfall jämfört med prognos tyder på en försiktighet i prognoserna. Detta indikerar att resultatet kan bli bättre även 2016.

Mellanhavande Migrationsverket 1601-1608

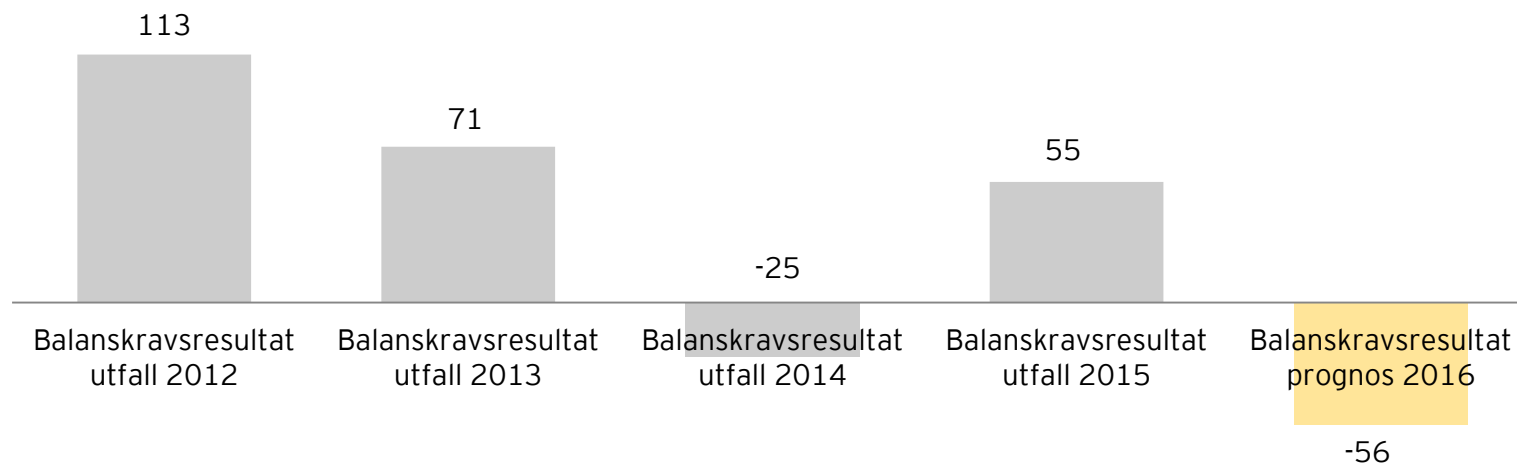

► Fordran per 2016-08-31 uppgår till 177 mnkr.

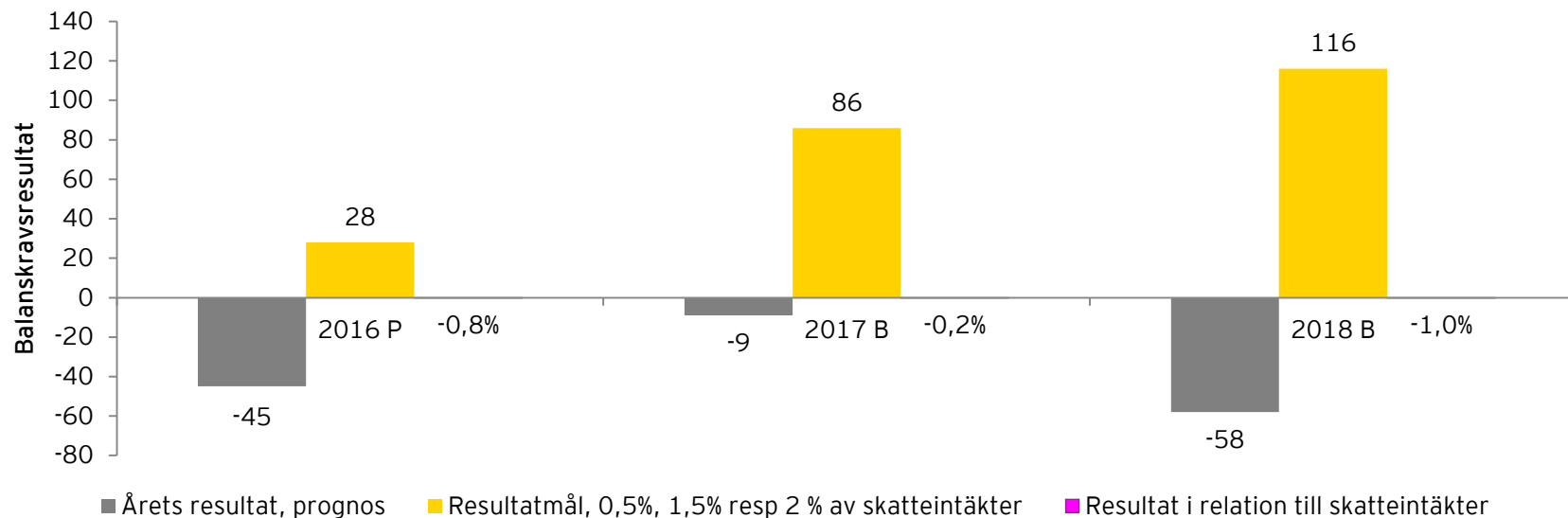
Måluppföljning, balanskravet

belopp i mnkr

- ▶ I den prognos som har upprättats uppgår det förväntade balanskravsresultatet till -56 mnkr. Kommunallagens krav på en ekonomi i balans förväntas således ej bli uppfyllt vid räkenskapsårets utgång. Inga underskott från tidigare år finns att återställa.

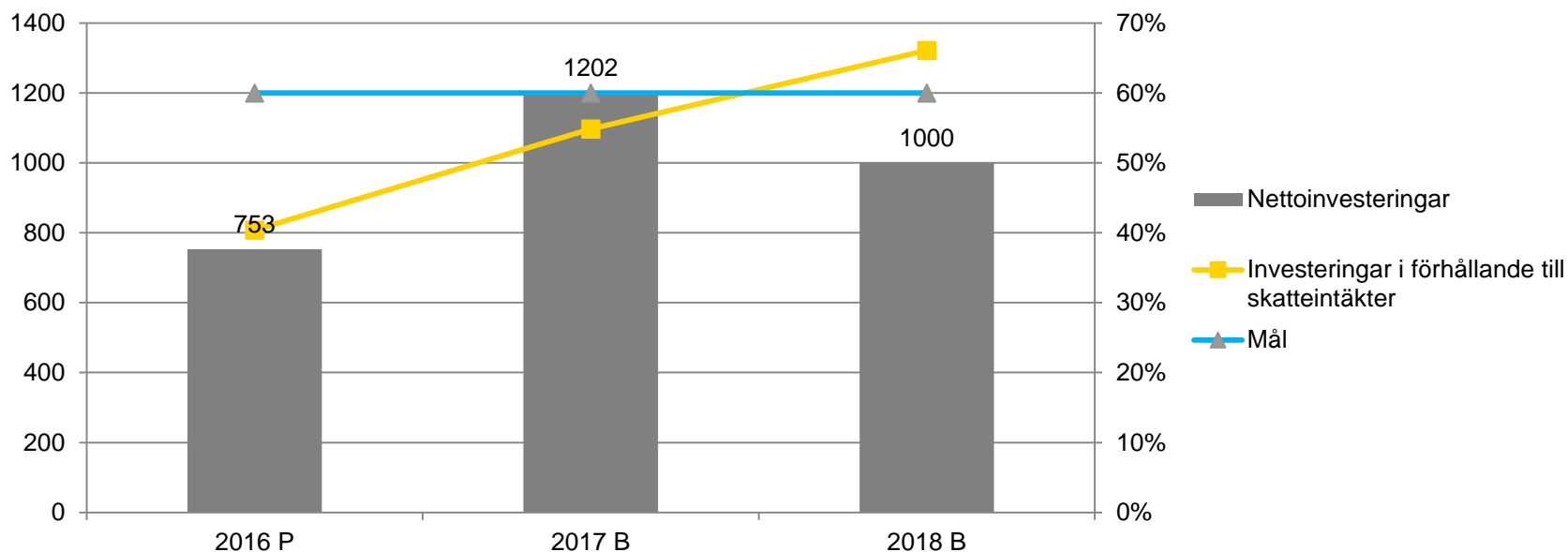

Finansiell målsättning, resultatmål

- ▶ Kommunens finansiella målsättning är definierad som att under EVP-perioden (ekonomi- och verksamhetsplan) 2016-2018 ska en upptrappning ske successivt av resultatnivån i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2016 är målet 0,5%, 2017 1,5% och 2018 2%.
- ▶ I enlighet med upprättad prognos förväntas resultatet uppgå till -45 mnkr innebärande att den finansiella målsättningen inte uppnås.
- ▶ Även för de kommande två åren, dvs 2017-2018, beräknas kommunen inte uppnå målet vid något tillfälle.

Finansiell målsättning, skuldsättningsmål

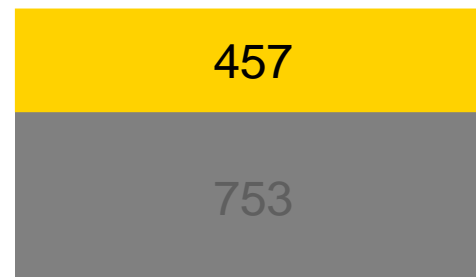
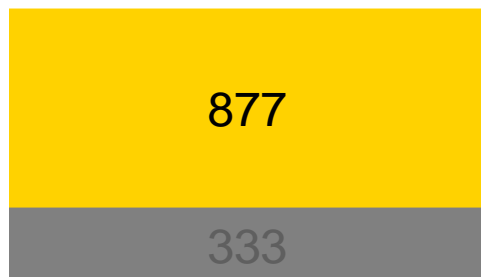
- ▶ Nettolåneskulden ska 2018 uppgå till högst 60% av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- ▶ För 2016 prognostiseras en nettolåneskuld på 40% beroende på att alla budgeterade investeringar ej kommer att genomföras.
- ▶ Då endast 753 mnkr av budgeterade investeringar 1 210 mnkr kommer att genomföras 2016 har i grafen ovan antagits att de ej genomförda investeringarna överförs till 2017 och att lika stor del av 2017 års investeringar ej genomförs utan överförs till 2018 osv. Detta innebär att summa investeringar 2016-2018 ej med EVP.
- ▶ Därav följer att från 2017 kommer målet att klaras men ej 2018.
- ▶ I EVP för 2016-2018 beräknades nettolåneskulden uppgå till 80% 2018 men den resultatutveckling och investeringsnivå som planerades.

Nyckeltalsanalys, nettoinvesteringar

belopp i mnkr

1 210

1 210

Utfall 8 mån och budget 2016

Prognos helår i förhållande till budget 2016

- ▶ Investeringar under delårsperioden uppgår till 333 mnkr. För helåret prognostiseras investeringar om 753 mnkr vilket är en genomförandegrad om cirka 62 % i förhållande till den av kommunfullmäktige antagna investeringsbudgeten. Det konstateras att investeringstakten under tredje tertialet kommer att uppgå till 420 mnkr. Om ovanstående investeringsprognos håller är det sannolikt att kommunens finansiella målsättning om nettolåneskuld kommer att uppnås.

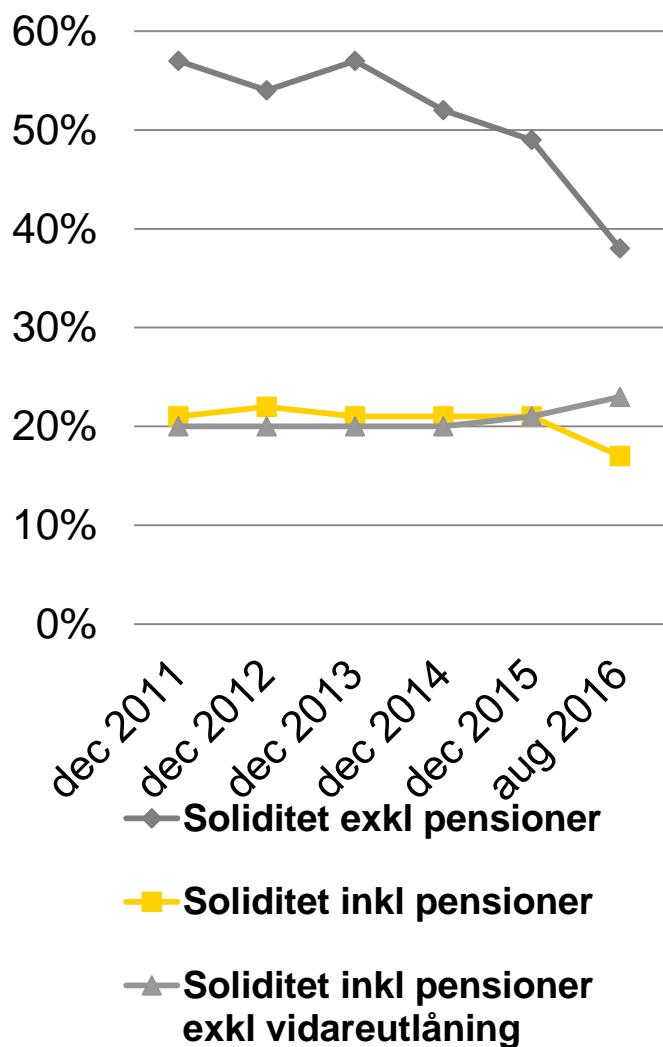
Utredning om ändamålsenlig kommunal redovisning.

- ▶ Regeringen har tillsatt en utredning om en ändamålsenlig kommunal redovisning (KomRed). Syftet med utredningen var att komma med förslag på en mer rättvisande redovisning, ökad insyn och ökad jämförbarhet.
- ▶ I mars 2016 lämnade utredningen sitt betänkande.
 - ▶ Utredningen föreslår att kommunerna går från redovisning av pensionsförpliktelser enligt blandmodellen till att redovisas enligt fullfondering, vilket innebär att hela pensionsförpliktelsen redovisas i balansräkningen.
 - ▶ Detta kommer att få till följd att kommunens synliga soliditet minskar kraftigt vid övergången. Samtidigt kommer kommunens årliga kostnader för pensioner att minska. Utbetalningarna av pensionerna kommer inte att påverkas av ändringen.

Utredning om ändamålsenlig kommunal redovisning, forts.

- ▶ Nya begrepp föreslås införas: *Kommunalgrupp*, *Kommunalgruppsföretag* och *Uppdragsföretag*.
- ▶ Förändringar i förvaltningsberättelsen föreslås (drift- och investeringsredovisning, sjukfrånvaro, God ekonomisk hushållning skall även omfatta kommunalgruppsföretag).
- ▶ Balanskravsutredningen utökas. Orealiserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkning av balanskravsresultatet. Detta är en följd av att vissa finansiella instrument ska värderas till *verkligt värde* på balansdagen.
- ▶ Balanskravsutredningen ska även beakta ev. ökning/minskning av pensionsförpliktelse som skett till följd av ändrade livlängdsantaganden och diskonteringsränta.
- ▶ Möjlighet till uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar tas bort.

Nyckeltalsanalys, soliditet exkl pension

- ▶ Soliditeten, det egna kapitalet i förhållande till totalt kapital, har vid jämförelse med senaste årsbokslutet försämrats från 49% till 38%.
- ▶ Det konstateras att kommunens soliditet är väsentligt lägre än snittet i Skåne som 2015 låg på ca 50%.
- ▶ Då kommunen använder sig av den s.k. blandmodellen för redovisningen av pensionsförpliktelser redovisas den största delen utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Om den delen som redovisas som en ansvarsförbindelse beaktas i soliditetsberäkningen uppgår soliditeten till 17% vilket även det är en försämring.
- ▶ Med beaktande av att kommunen vidareutlånar till de kommunala bolagen, är soliditeten, inkl pensionsåtagandet, istället 23%.

Måluppföljning, finansiella mål

- ▶ Av Lunds kommuns EVP avseende 2016 framgår följande finansiella målsättning för räkenskapsåret:

- ▶ **Resultatmål**

Årets resultat ska år 2018 uppgå till 2% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Prognos 2016: -0,8%

Förväntas ej
uppnås

- ▶ **Skuldsättningsmål**

Nettolåneskulden ska år 2018 uppgå till högst 60% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Prognos 2016: 40%

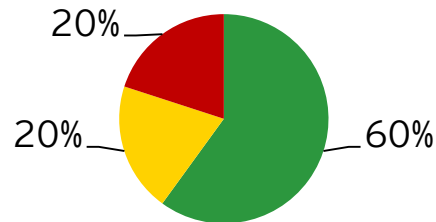
Förväntas
uppnås

- ▶ **Kommentarer:**

I samband med att EVP för 2016-2018 fastställdes kunde konstateras att inget av målen kommer att uppnås. För 2016 kommer dock skuldsättningsmålet att uppnås pga att alla budgeterade investeringar ej genomförs.

Enligt vår uppfattning innebär detta att de finansiella målen inte kan anses vara styrande då de redan i budgeten ej beräknas bli uppfyllda.

Måluppföljning, verksamhetsmål

- Uppnått målet
- Riskerar att inte uppnå målet
- Ej utvärderat

- ▶ Fr o m 2016 gäller nya mål som skiljer på lagstadgade krav och annan målsättning. Fokusområden har införts som övergripande mål. Syftet är bl a att ha färre och mer mätbara mål med tydliga indikatorer. Kommunfullmäktige har därför i EVP 2016-2018 fastställt 6 övergripande fokusområden (varav ett avser finansiellt mål):
 - ▶ Attraktiv och kreativ plats
 - ▶ Inflytande, delaktighet och service
 - ▶ Ekologisk hållbarhet
 - ▶ Ekonomisk hållbarhet
 - ▶ Social hållbarhet
 - ▶ Långsiktig kompetensförsörjning
- ▶ Till de fyra första fokusområdena har KF fastställt KF-mål som utvärderas i delårsrapporten. Varje KF-mål följs upp via 1-3 indikatorer. Uppföljningen sammanfattas i grafen ovan.
- ▶ I delårsrapporten görs en sammanställning av måluppfyllelsen samt en redovisning av arbetet med målen.

Sammanfattning

Utfall och kostnadsutveckling

Utfallet per augusti 2016 uppgår till 14 mnkr vilket är ca 33 mnkr lägre än utfallet för samma period 2015. Det prognostiserade resultatet uppgår till -45 mnkr. Jämfört med 2015 års utfall för helår, 145 mnkr, är det prognostiserade resultatet därmed väsentligt lägre än föregående år.

Det prognostiserade utfallet för 2016 innebär ett utfall i väsentligt under budget (-45 mot 58).

2016 förväntas skatteintäkterna öka med 4,4 % och nettokostnaderna med 8,2% inkluderat jämförelsestörande poster och 7,3 % eliminerat för dessa. Oavsett beräkningsgrund konstateras att kostnaderna förväntas öka i högre takt än intäkterna. Utvecklingen är oroande.

God redovisningssed

Vi bedömer att kommunens delårsrapport i allt väsentligt innehåller de krav som framgår i RKR:s rek nr 22. Vi anser att uppställningsformen för delårsrapporten bör anpassas till RKR nr 22 för en ökad tydlighet.

Verksamheternas budgetavvikelse

Verksamheternas totala budgetavvikelse i enlighet med prognosen vid delårsbokslutet uppgår till -79 mnkr. Störst budgetunderskott konstateras för socialnämnden (-59 mnkr) samt Servicenämnden (-31 mnkr).

Balanskravet och mål för god ekonomisk hushållning

Det s.k. balanskravsresultatet uppgår enligt prognos till -56 mnkr innebärande att kommunallagens krav på en ekonomi i balans ej förväntas att uppnås. Något underskott från tidigare år finns ej.

Från och med 2016 har fastställts 6 övergripande fokusområden. Till fyra av dessa har kopplats sex KF-mål. Uppföljningen av KF-målen i delårsbokslutet visar på att tre av verksamhetsmålen bedöms bli uppfyllda och ett riskerar att inte bli uppfyllda medan ett har vid avlämnandet av delårsrapporten inte varit föremål för mätning.

Beträffande det finansiella målet förväntas enbart en av två indikatorer att uppnås varför bedömningen som görs är att målet ej kommer att uppnås.

Slutsats och bedömning

Mot bakgrund till ovanstående bedömer vi att resultatet i delårsrapporten inte är fullt ut förenligt med fullmäktiges mål.

Magnus Helmfrid

Auktoriserad revisor/certifierad revisor
070-517 78 15

magnus.helmfrid@se.ey.com

Lars Starck

Auktoriserad revisor
070-324 96 51

daniel.lantz@se.ey.com

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

